

BILAG C.1

Kortlægning af bilag IV-arter

I forbindelse med ansøgning om erhvervsmæssig råstofindvinding på del af matr.nr. 14p Uhre By, Brande i Ikast-Brande Kommune

midt
regionmidtjylland

Dato 28-12-2023

Udført af Marie Hagstrup

marie.hagstrup@ru.rm.dk

Tel. +4578411915

Sagsnr. 1-50-71-17-22

Side 1

Billede 1: Oversigtskort over det ansøgte areal (blå skravering) på flyfotos fra 2023. Matrikelstel er pink streg.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Afgrænsning og metode.....	3
1.1. Afgrænsning af relevante bilag IV-arter og undersøgelsesområder.....	3
1.2. Metode til registrering	7
2. Artsfund	10
2.1. Strandtudse	10
2.2. Stor vandsalamander	10
2.3. Spidssnudet frø	10
2.4. Markfirben	11
2.5. Øvrige arter	11
2.6. Vejrforhold	11

1. AFGRÆNSNING OG METODE

1.1. Afgrænsning af relevante bilag IV-arter og undersøgelsesområder

Baseret på "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt NOVANAs artsregistreringer er det sandsynligt, at følgende arter kan forekomme i projektområdet: odder, flere arter af flagermus, stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø, markfirben og grøn kølleguldsmed. Selvom strandtudse generelt ikke er udbredt i området, er den typisk at finde i områder med råstofindvinding.

Der er foretaget opslag på Naturdata, Arter.dk og Naturbasen.dk. Odder er registreret 2,8 km øst for det ansøgte areal ved Brande Å. Spidssnudet frø er fundet flere steder i en radius af 3 km fra det ansøgte, og nærmeste registrering af stor vandsalamander er mere end 6 km øst for det ansøgte. Løgfrø er registreret 5 km nordvest for det ansøgte. Der er registreret troldflagermus og damflagermus 5 km mod nord, langøret flagermus 6 km mod øst, brunflagermus 4 km mod sydøst, sydflagermus og vandflagermus 4 km mod syd og pipistrelflagermus og dværgflagermus 7,8 km mod syd. Nærmeste registrering af markfirben er 6,4 km mod nord. Der er flere registreringer af grøn kølleguldsmed, men nærmeste registrering er 1,8 km mod øst i Brandlund mose. Der er fundet fodspor og ekskrementer fra ulv 8,6 km nordøst for det ansøgte areal.

Der er ingen egnede levesteder for odder eller grøn kølleguldsmed inden for eller i umiddelbar nærhed af det ansøgte areal. Da der ikke indvindes under grundvandet, vurderer Region Midtjylland, at der ikke er risiko for at påvirke yngle- eller rasteområder i form af vandløb eller søer. Der er ingen egnede yngleområder for løgfrø inden for det ansøgte areal, men gravens sandede skrån timer kan udgøre et rastested. Løgfrø vandrer generelt ikke mange meter fra deres yngleområde (typisk 200 m). 180 m mod vest ligger en § 3-beskyttet sø, hvor en mindre del af søens areal er solbeskinnet. Søen er omringet af en kartoffelmark, som kan udgøre rasteområde for løgfrøen. Grundet afstanden til søen og tilstedeværelsen af egnede rasteområder lige omkring søen, vurderes gravens sandede skrån timer ikke at udgøre et rasteområde for løgfrøen. Inden for det ansøgte areal, er der ingen bygninger eller træer, hvor flagermus kan have yngle- eller rasteområder. Langs arealets østlige afgrænsning er der plantageskov, primært bestående af nåletræer. Disse vurderes derfor ikke at være egnede for flagermus. Da ulv kan trives i de fleste naturtyper og typisk har et territorium 150-300 km², kan det ikke udelukkes, at arten forekommer strejfende i området. Inden for det ansøgte areal vurderer regionen dog, at der ikke er egnede yngle- eller rasteområder.

Da der er tale om en ny ansøgning i en eksisterende råstofgrav, kan de bare sydvendte skrån timer i den eksisterende råstofgrav i sig selv udgøre yngle- eller rasteområder for markfirben. I den vestlige del af

råstofgraven er der et par midlertidige vandsamlinger, som kan udgøre yngleområde for strandtudse. Derudover er der et lille vandhul i den nordøstlige del af arealet, som kan udgøre yngleområde for spidssnudet frø og stor vandsalamander.

Da det ikke kan udelukkes, at ovennævnte potentielle yngle- eller rasteområder kan blive påvirket af det ansøgte råstofindvindingsprojekt, har Region Midtjylland undersøgt områderne for at kortlægge den konkrete forekomst af spidssnudet frø, stor vandsalamander, strandtudse og markfirben.

1.1.1. Undersøgelsesområderne for padder

Billede 2 viser undersøgelsesområderne for padder.

Side 4

Billede 2: Undersøgelsesområder for padder.

Midlertidige vandsamlinger

To vandsamlinger i den vestlige del af den eksisterende grav (Billede 3). Vandet var 5-10 cm dybt og helt klart med meget sparsom vegetation. Selvom vandsamlingen længst mod syd var udtørret ved besigtigelse d. 25. maj var der stadig tilstedeværelse af lidt dunhammer og lysesiv, hvilket indikerer, at vandsamlingen er tilbagevendende årligt og ikke altid er helt sommerudtørrende.

Billede 3: Vandsamlingerne i gravens vestlige del.

Mindre sø

En mindre sø i den nordøstlige del af det ansøgte areal. 0,5-07 m dyb og forholdsvis uklar. Søen er meget tilgroet af dunhammer i den vestlige del, men har et mindre solbeskinnet vandspejl med svømmende vandaks. Der er en del lysesiv langs den østlige bred.

Billede 4: Mindre sø. Øverste billede er fra d. 20. april 2023 og nederste billede er fra d. 17. juni 2023.

1.1.2. Undersøgelsesområde for markfirben

Graven indeholder flere egnede yngle-/rasteområder for markfirben. I forbindelse med kortlægningen blev syv særligt egnede lokaliteter udvalgt ud fra en vurdering af passende skrænthældninger (skrænter med en hældning på mere en 20 % blev ikke vurderet egnet), tilstedeværelsen af sydvendte, bare sandede flade samt vegetation til skjul. Eftersøgningen prioriterede disse lokaliteter (Billede 5).

Billede 5: Undersøgelsesområder for markfirben.

Billede 6 viser er udsnit af de udvalgte lokaliteter for eftersøgning af markfirben.

Billede 6: Udsnit af udvalgte lokaliteter for eftersøgninger af markfirben.

1.2. Metode til registrering

Metode for kortlægning af de enkelte arter følger DCEs tekniske anvisninger for de specifikke arter og artsgrupper¹.

1.2.1. Padder

Paddeundersøgelsen følger den tekniske anvisning for padder². Perioden for paddeundersøgelser følger de enkelte arters yngleperioder og livscyklener. Nogle perioder er egnede til at lytte efter kvækkende hanner, nogle til at eftersøge æg andre til at ketsje haletudser. Nedenfor gennemgås metoden for den enkelte arter.

Spidssnudet frø, Rana arvalis

Spidssnudet frø kvækker fra primo april til medio april. Den lægger æg fra ultimo april til primo maj og haletudserne ses fra medio maj til primo juli. Den anbefalede undersøgelsesmetode til at registrere spidssnudet frø er at ketsje efter haletudser i vandhuller. Der ketsjes i 30 minutter per vandhul og på 10-20 steder afhængigt af vandhullets størrelse. Halvdelen af stederne skal være ved bredderne og halvdelen på lidt dybere vand ved og omkring vandhulsvegetationen. Den anbefalede periode er fra ultimo maj til medio juni.

Stor vandsalamander, Triturus cristatus

Stor vandsalamander ligger æg fra ultimo april til medio juni. Den anbefalede undersøgelsesmetode er at ketsje efter salamanderlarver. Metoden for undersøgelsen med ketjser følger den sammen som for spidssnudet frø. Perioden for undersøgelsen anbefales at ligge mellem primo juni til medio juli.

Strandtudse, Epidalea calamita

Strandtudse kvækker fra medio april til ultimo juni. Den ligger æg fra medio maj til ultimo juni. De første haletudser ses medio maj og de sidste helt hen i primo august. Det anbefalede undersøgelsestidspunkt for strandtudse er fra medio april og til og med medio juni. Den anbefalede undersøgelsesmetode til at registrere strandtudse i felten er at lytte efter kvæk. Lytningen kan suppleres med undersøgelse med ketjser i vandhuller og vandsamlinger samt ved lysning om natten da strandtudsens er nataktiv.

¹ AU Ecoscience - Fagdatacenter for Biodiversitets tekniske anvisninger

² Søgaard, B., Christian, L. A., & Fog, K. (2018). Teknisk anvisning til ekstensiv overvågning. Overvågning af padder. TA-nr.: A17 version 2. Aarhus Universitet.

1.2.2. Krybdyr

Markfirben, Lacerta agilis

Markfirbensundersøgelsen følger den tekniske anvisning til ekstensiv overvågning af markfirben version 2³. Tilstedeværelsen af markfirben undersøges på lokaliteter efter følgende måder:

- Registrering af kønsmodne solbadende hanner og juvenile fra medio april til ultimo maj
- Registrering af solbadende hunner fra primo juni til medio juli
- Registrering af solbadende voksne dyr og juvenile i august til september

Ved Region Midtjyllands markfirbensundersøgelse er der eftersøgt solbadende kønsmodne hanner og solbadende hunner. Undersøgelsen foretages ved at markfirben eftersøges selektivt efter en bedømmelse af, hvor de bedst egnede levesteder og solbadningssteder findes. Områderne eftersøges omhyggeligt og systematisk i en time.

Markfirbens aktivitetsmønster er helt afhængig af den kropstemperatur firbenet kan opnå ved solbadning. Vejrforholdene er altså helt afgørende for korrekt timing af feltundersøgelsen. Det anbefales i den tekniske anvisning at foretage feltarbejde i solrigt evt., delvist skyet vejr med lufttemperaturer på 15- 22 °C. De første dyr kan komme frem omkring kl. 8 og midt på formiddagen er næsten alle fremme for at sole sig. Ved middagstid bliver det ofte for varmt, og de opholder sig derfor i skygge. Midt på eftermiddagen til omkring kl. 18 har de igen behov for at sole sig.

³ Therkildsen, O. R., Søgaard, B., & Christian, L. A. (2019). Teknisk anvisning til ekstensiv overvågning. Overvågning af markfirben, *Lacerta agilis*. TA-nr.: A16 version 2. Aarhus Universitet.

2. ARTSFUND

2.1. Strandtudse

Undersøgelser er foretaget ved lytning og lysning d. 25. maj 2023. Undersøgelsestidspunkterne samt –metoder følger dermed DCEs tekniske anvisning for padder. Store dele af gravens bund blev ligeledes eftersøgt d. 25. maj for fouragerende strandtudser, men uden fund.

Vandsamlingerne blev også besigtiget d. 17. og 20 juni 2023. Grundet det lave og helt klare vand, var det ikke muligt/nødvendigt at foretage ketsjning efter haletudser.

På ingen af besigtigelsesdagene blev der konstateret strandtudser i undersøgelsesområderne.

2.2. Stor vandsalamander

Undersøgelser er foretaget ved ketsjning efter haletudser d. 17. og 20. juni 2023. Undersøgelsestidspunkterne samt –metoder følger dermed DCEs tekniske anvisning for padder.

På ingen af besigtigelsesdagene blev der fundet individer af stor vandsalamander.

2.3. Spidssnudet frø

Undersøgelser er foretaget ved ketsjning efter haletudser d. 17. og 20. juni 2023. Undersøgelsestidspunkterne samt –metoder følger dermed DCEs tekniske anvisning for padder.

I forbindelse med eftersøgning af markfirben d. 20. april var der helt nyklækkede haletudser i den mindre sø (Billede 7). Der var tale om haletudser af brune frøer (spidssnudet eller butsnudet frø), men det var ikke muligt at artsbestemme haletudserne nærmere.

Ved ingen af ketsjningerne i juni blev der fundet individer af brune frøer.

Billede 7: Nyklækkede haletudser i den mindre sø d. 20. april 2023.

2.4. Markfirben

Undersøgelser er foretaget d. 20. april 2023 og 17. juni 2023.
Undersøgelsestidspunkterne følger dermed DCEs tekniske anvisning for markfirben.

Der blev på ingen af besigtigelsesdagene fundet markfirben eller spor heraf.

2.5. Øvrige arter

I den mindre sø blev der d. 20. april observeret stor vandkalv i søen. D. 17. og 20 juni 2023 blev der observeret voksne skrubbetudser og voksne individer af lille vandsalamander.

2.6. Vejrforhold

I nedenstående tabel 1 ses vejrforholdene for samtlige besigtigelsesdage. Vejrdata er hentet fra DMI's vejrarkiv. Vind er kun relevant for lytningen efter strandtudser. I forhold til markfirbenbesigtigelserne bemærkes, at lufttemperaturen i selve graven var varmere grundet skrænternes læ og refleksion.

Tabel 1: Vejrdata. Kilde: DMIs vejrarkiv

Dag (2023)	Tidspunkt	Temp.	Vind	Bemærkning	Besigtiget for art
20. april	Eftermiddag	15-16 °C	-	Skyfrit	Markfirben
25. maj	Aften	7-8 °C	5-6 m/s	Skyfrit	Strandtudse
17. juni	Formiddag	23-24 °C	-	Skyfrit	Markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø
20. juni	Eftermiddag	21-22 °C	-	Overskyet	Stor vandsalamander og spidssnudet frø